

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 14. jūlijā*

Lieta C-46/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Højesteret* (Dānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 2. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 28. janvārī, tiesvedībā

Viking Gas A/S

pret

Kosan Gas A/S, agrāk — *BP Gas A/S*.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: piektās palātas priekšsēdētājs, kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*], tiesneši Ē. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*] un M. Bergere [*M. Berger*],

* Tiesvedības valoda — dāņu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 20. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Viking Gas A/S* vārdā — P.H. Vircs [*P. H. Würtz*], *advokat*,

— *Kosan Gas A/S*, agrāk — *BP Gas A/S*, vārdā — E. Bertelsens [*E. Bertelsen*],
advokat,

— Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz S. Fjorentino [*S. Fiorentino*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Komisijas vārdā — F.V. Bulsts [*F. W. Bulst*] un H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*],
pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2011. gada 7. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), 5. un 7. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Viking Gas A/S* (turpmāk tekstā — “*Viking Gas*”) un *Kosan Gas A/S*, agrāk — *BP Gas A/S* (turpmāk tekstā — “*Kosan Gas*”) saistībā ar *Viking Gas* darbību, kas izpaužas kā gāzes pārdošana, iepildot to kompozīta balonos un par samaksu apmainot šos balonus, kuru forma ir aizsargāta kā trīsdimensiju preču zīme un kurus patērētāji iepriekš ir nopirkuši no *Kosan Gas*, kam ir ekskluzīva licence to izmantošanai, un uz kuriem ir izvietots *Kosan Gas* nosaukums un logo kā vārdiska preču zīme un grafiska preču zīme.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Direktīva 89/104 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvu 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (kodificētā versija) (OV L 299, 25. lpp.), kas stājas spēkā 2008. gada 28. novembrī. Tomēr, ņemot vērā faktisko apstākļu rašanās laiku, pamata lietai joprojām ir piemērojama Direktīva 89/104.

4 Direktīvas 89/104 5. panta 1.–3. punktā bija noteikts:

“1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā:

- a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme;
- b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību [sabiedrībai pastāv sajaukšanas iespēja], kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.

[..]

3. Saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

- a) apzīmējuma piestiprināšanu precēm vai to iepakojumam;
- b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu nosaukumu;

[..]”

- 5 Direktīvas 89/104 7. pantā ar virsrakstu “Preču zīmes piešķirto tiesību izmantošana” bija paredzēts:

“1. Preču zīme nedod īpašniekam tiesības aizliegt tās lietošanu attiecībā uz precēm, ko laidis Kopienas tirgū, izmantojot šo preču zīmi, īpašnieks vai, kas laistas Kopienas tirgū ar īpašnieka piekrišanu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja īpašniekam ir likumīgi iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, jo īpaši, ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies.”

- 6 Saskaņā ar 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līguma 65. panta 2. punktu, aplūkojot to kopsakarā ar šī līguma XVII pielikuma 4. punktu, Direktīvas 89/104 7. panta 1. punkts tika grozīts, ņemot vērā minēto līgumu, vārdu “Kopienā” aizstājot ar frāzi “līgumslēdzējas puses teritorijā”.

- 7 Direktīvas 89/104 8. panta 1. punktā bija paredzēts:

“Preču zīmi var licencēt dažām vai visām precēm vai pakalpojumiem, kam tā ir reģistrēta, un attiecībā uz visu attiecīgo dalībvalsti vai tās daļu. Licence var būt izņēmuma licence vai vienkārša.”

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 8 *Kosan Gas* ražo un pārdod gāzi balonos individuāliem un profesionāliem patērētājiem. Kopš 2001. gada *Kosan Gas* pārdod Dānijā gāzi tā sauktajos kompozīta balonos (viegli baloni). Šo balonu īpašā forma ir reģistrēta kā Kopienas trīsdimensiju preču zīme un kā Dānijas trīsdimensiju preču zīme attiecībā uz gāzveida degvielu un šķidrās degvielas konteineriem. Šo reģistrāciju spēkā esamība un apjoms nav apstrīdēti.
- 9 *Kosan Gas* izmanto kompozīta balonus saskaņā ar ekskluzīvu pirkuma līgumu, kas noslēgts ar Norvēģijas balonu ražotāju, kurš piešķīris *Kosan Gas* ekskluzīvu licenci šo balonu kā formas preču zīmes izmantošanai Dānijā, kā arī tiesības vērsties pret preču zīmes tiesību pārkāpumiem. *Kosan Gas* izvieto uz šiem baloniem savu nosaukumu un logo, kas ir reģistrēti kā Kopienas vārdiskas un grafiskas preču zīmes, tostarp attiecībā uz gāzi.
- 10 Patērētājs, pirmo reizi iegādājoties ar gāzi pildītu kompozīta balonu no viena no *Kosan Gas* izplatītājiem, samaksā arī par balonu, kurš tādējādi kļūst par patērētāja īpašumu. *Kosan Gas* komercdarbība ir saistīta arī ar tukšo kompozīta balonu uzpildīšanu. Attiecīgi patērētājs pie viena no *Kosan Gas* izplatītājiem var apmainīt tukšu kompozīta balonu pret attiecīgu šī izplatītāja uzpildītu balonu un maksāt vienīgi par nopirkto gāzi.
- 11 *Viking Gas*, kas pārdod, bet pati neražo gāzi, Dānijā pieder viena uzpildes stacija, no kuras kompozīta baloni pēc to uzpildīšanas ar gāzi tiek transportēti pie neatkarīgiem izplatītājiem. Tātad *Viking Gas* uzlīmē uz šiem baloniem etiķeti, uz kuras ir norādīts tās nosaukums un uzpildes stacijas numurs, kā arī citu etiķeti, uz kuras ir sniegta likumā paredzētā informācija attiecībā uz uzpildes staciju un balonu saturu. *Kosan*

Gas vārdiskās un grafiskās preču zīmes, kas izvietotas uz šiem baloniem, netiek ne noņemtas, ne aizsegtas. Patērētājs, maksājot par gāzi, pie viena no *Viking Gas* izplatītājiem var apmainīt tukšu gāzes balonu pret attiecīgu *Viking Gas* uzpildītu balonu.

¹² *Kosan Gas* pārdeva gāzi, izmantojot kā konteinerus ne vien kompozīta, bet arī citus balonus, proti, tādus pašus tērauda balonus, kādus izmanto gandrīz visi tirgus dalībnieki (dažādu izmēru vienveidīgi dzeltenī tērauda baloni). Šie minētie baloni nav reģistrēti kā formas preču zīmes, bet uz tiem tāpat kā uz kompozīta baloniem ir izvietotas šī uzņēmuma vārdiskās un grafiskās preču zīmes. *Viking Gas* apgalvo, ka *Kosan Gas* gadiem ilgi esot piekritusi un turpina piekrist tam, ka šos vienveidīgos balonus atkārtoti uzpilda citi uzņēmumi, lai pārdotu savu gāzi, kaut arī uz tiem ir izvietots *Kosan Gas* nosaukums un logo.

¹³ *Kosan Gas* uzsāktas tiesvedības sakarā ar preču zīmju tiesību pārkāpumu rezultātā *Fogedret de Viborg* ar 2005. gada 6. decembra rīkojumu aizliedza *Viking Gas* pārdot gāzi, iepildot to *Kosan Gas* kompozīta balonos. *Sø-og Handelsretten* ar 2006. gada 21. decembra spriedumu atstāja spēkā šo rīkojumu, spriedumā tostarp konstatējot, ka *Viking Gas* pārkāpj *Kosan Gas* preču zīmju tiesības, uzpildot un pārdodot Dānijā kompozīta balonus, un aizliedza *Viking Gas* izmantot preču zīmes, kuru īpašniece ir *Kosan Gas*. Turklāt *Viking Gas* piesprieda samaksāt *Kosan Gas* DKK 75 000 kā maksu par šo preču zīmju izmantošanu.

¹⁴ *Viking Gas* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Højesteret* [Augstākajā tiesā], kas nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [Direktīvas 89/104] 5. pants kopsakarā ar 7. pantu ir interpretējams tādējādi, ka sabiedrība B, uzpildot un pārdodot gāzi sabiedrības A izcelsmes gāzes balonos, ir vainojama par preču zīmju tiesību pārkāpumiem, ja pastāv šādi apstākļi:

- a) uzņēmums A pārdod gāzi tā dēvētajos kompozīta balonos, kuriem ir īpaša forma, kas kā tāda, proti, kā formas preču zīme, ir reģistrēta kā Dānijas preču zīme un Kopienas preču zīme. Uzņēmums A nav šīs formas preču zīmes īpašnieks, bet tam ir ekskluzīva licence to izmantošanai Dānijā, un tam šajā valstī ir tiesības vērsties pret preču zīmju tiesību pārkāpumiem;

- b) pirmo reizi iegādājoties ar gāzi pildītu kompozīta balonu no viena no uzņēmuma A izplatītājiem, patērētājs samaksā arī par balonu, kurš tādējādi kļūst par patērētāja īpašumu;

- c) kompozīta balonu uzpildīšanu uzņēmums A veic tādējādi, ka patērētājs, samaksājot cenu par gāzi, pie viena no uzņēmuma A izplatītājiem tukšos kompozīta balonus var apmainīt pret attiecīgiem uzņēmuma A uzpildītiem baloniem;

- d) uzņēmuma B komercdarbība ietver gāzes balonu, tajā skaitā kompozīta balonu, uz kuriem attiecas a) [apakšpunktā] minētā formas preču zīme, uzpildīšanu ar gāzi, turklāt patērētājs, samaksājot cenu par gāzi, pie viena no uzņēmuma B izplatītājiem tukšu kompozīta balonu var apmainīt pret attiecīgu uzņēmuma B uzpildītu balonu, un

- e) uzpildot attiecīgos kompozīta balonus ar gāzi, uzņēmums B uz tiem uzlīmē etiķetes, uz kurām norādīts, ka uzpildīšanu ir veicis uzņēmums [B]?

- 2) Ja pieņem, ka patērētājiem parasti radīsies iespaids, ka starp uzņēmumiem B un A ir saikne, vai tam ir nozīme, atbildot uz 1. jautājumu?

- 3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noraidoša, vai varētu izdarīt citu secinājumu, ja kompozīta baloniem — neskarot to, ka tie ir apzīmēti ar minēto formas preču zīmi — ir piestiprināta (uz balona iegravēta) arī uzņēmuma A reģistrēta grafiska un/vai vārdiska preču zīme, kura ir vienmēr redzama neatkarīgi no uzņēmuma B etiķetes?

- 4) Apstiprinošas atbildes uz 1. vai 3. jautājumu gadījumā, vai varētu izdarīt citu secinājumu, ja pieņemtu, ka attiecībā uz cita veida baloniem, kuri nav apzīmēti ar minēto formas preču zīmi un kuriem ir piestiprināta uzņēmuma A vārdiska un/vai grafiska preču zīme, uzņēmums [A] ir piekritis un turpina piekrist tam, ka balonu atkārtotu uzpildīšanu veic citi uzņēmumi?

- 5) Apstiprinošas atbildes uz 1. vai 3. jautājumu gadījumā, vai varētu izdarīt citu secinājumu, ja pats patērētājs vēršas tieši pie uzņēmuma B un tajā:
  - a) samaksājot cenu par gāzi, tukšu kompozīta balonu apmaina pret atbilstošu uzņēmuma B uzpildītu balonu vai,

  - b) samaksājot cenu, liek uzpildīt līdzatnestu kompozīta balonu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 15 Ar saviem jautājumiem, kurus ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai un attiecīgā gadījumā kādos apstākļos atkārtoti lietojamu kompozīta gāzes balonu, kuru forma ir aizsargāta kā trīsdimensiju preču zīme, izmantošanas ekskluzīvas licences īpašnieks, kurš uz šiem baloniem ir izvietojis savu nosaukumu un logo, kas reģistrēti kā vārdiska preču zīme un grafiska preču zīme, var, pamatojoties uz Direktīvas 89/104 5. un 7. pantu, iebilst pret to, ka šos balonus pēc tam, kad tos ir nopirkuši patērētāji un izmantojuši tajos sākotnēji uzpildīto gāzi, trešās personas par samaksu apmaina pret kompozīta gāzes baloniem, kuros iepildītā gāze nepieder šim [licences] īpašniekam.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

- 16 *Viking Gas* uzskata, ka tādos apstākļos kā pamata lietā nevar aizliegt kompozīta gāzes balonu uzpildīšanu un apmaiņu, pamatojoties uz Direktīvas 89/104 5. un 7. pantu. *Kosan Gas* un Itālijas Republika pauž pretēju viedokli. Eiropas Komisija uzskata, ka galvenokārt būtu jānosaka, vai pamata lietā pastāv sajaukšanas iespēja tādā ziņā, ka patērētājs var domāt, ka balonos esošās gāzes, ko uzpildījusi *Viking Gas*, izcelsmes uzņēmums ir *Kosan Gas* vai ka starp šiem uzņēmumiem pastāv ekonomiskā saikne, un šo jautājumu esot jānoskaidro iesniedzējtiesai.
- 17 *Viking Gas* uzsver, ka patērētājs iegūst [īpašumā] kompozīta balonu, veicot pirmo pirkumu, kā rezultātā *Kosan Gas* preču zīmes tiesības tiek izsmeltas. Līdz ar to patērētājam esot tiesības brīvi izmantot šo balonu, kurš turklāt tieši ir paredzēts uzpildīšanai ar gāzi, lai to uzpildītu no jauna. Preču zīmes īpašniekam piešķirtās tiesības

neesot paplašināmas tiktāl, lai aizliegtu ar šo preču zīmi aptvertās preces pircējam izmantot to tādā nolūkā, kādā tā ir tikusi laista tirgū. Šajā kontekstā esot maznozīmīgi, vai patērētājs veic nopirkto kompozīta balonu uzpildīšanu, vērsoties tieši pie *Viking Gas* vai apmainot tukšo kompozīta balonu pret līdzīgu pilnu balonu pie izplatītāja, kurš sadarbojas ar *Viking Gas*. Ņemot vērā, ka abos šajos gadījumos pircējam esot skaidrs, ka, pirmkārt, kompozīta balons ir lietota manta un, otrkārt, ka gāzes izcelsmes uzņēmums ir nevis *Kosan Gas*, bet *Viking Gas*, kas esot norādīts uz balona piestiprinātajās uzlīmēs, *Viking Gas* uzpildīto balonu atkārtota pārdošana nenodarot kaitējumu *Kosan Gas* preču zīmju tiesībām.

- 18 *Viking Gas* norāda, ka attiecībā uz cita veida gāzes baloniem, kas nav kompozīta baloni, ir ierasts, ka to vēlāku uzpildīšanu veic citi uzņēmēji, nevis tie, kas ir pārdevuši šī veida balonus. Tātad *Kosan Gas* nevarot aizliegt šo izmantošanu, ieviešot tirgū cita veida gāzes balonu. Preču zīmju tiesību iegūšanas mērķis nevarot būt tirgu sadalīšana, lai gūtu netaisnīgas konkurences priekšrocības un izmantotu nepamatotu cenu starpību, kas esot jāņem vērā arī, interpretējot tiesību normas attiecībā uz preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanu. Šajā kontekstā *Viking Gas* apgalvo, ka *Kosan Gas* izmanto attiecīgās preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanas neesamību, lai īstenotu mākslīgu balonos iepildītas gāzes tirgus sadali, ko pierādot fakts, ka šis uzņēmums šobrīd pārdodot kompozīta balonos iepildītu gāzi par cenu, kas ir par 20% augstāka nekā parastā tērauda balonā iepildītas gāzes cena, nepastāvot faktoriem saistībā ar ražošanu vai izplatīšanu, kas varētu attaisnot šādu cenu starpību.

- 19 *Kosan Gas* uzskata, ka pamata lietā runa ir par identiskām precēm un preču zīmēm, tādējādi šī fakta dēļ vien eksistē preču zīmju tiesību pārkāpums. Katrā ziņā, pastāvot augsta sajaukšanas iespēja tādēļ, ka *Viking Gas* veiktā kompozīta balonu marķēšana ir ļoti neuzkrītoša.

- 20 *Kosan Gas* uzskata, ka norma par preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanu neatļauj *Viking Gas* veikt kompozīta balonu, kas ir aizsargāti ar tai nepiederošu preču zīmi, uzpildīšanu un pašai savas gāzes pārdošanu šajos balonos. Minētā norma nozīmējot vienīgi, ka *Kosan Gas* nevar iebilst pret pašas uzpildīto un pārdoto kompozīta balonu atkārtotu pārdošanu. Attiecīgo tiesību izsmelšana nevar attiekties uz atkārtoti izmantojamu iepakojumu, jo iepakojums pats par sevi nav prece, izskatāmajā lietā prece ir gāze. Pat pretējā gadījumā izsmelšana varot attiekties vienīgi uz iepakojumu pašu par sevi, jo to varot izplatīt bez satūra. Turklāt ar preču zīmi aptvertās preces, kas ir paredzēta patērētāja lietošanai, aizstāšana esot šī preces izmaiņšana Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkta nozīmē, pret ko šīs preču zīmes īpašnieks var iebilst pat pēc preces laišanas tirdzniecībā.
- 21 Itālijas Republika uzsver riskus, kas izriet no konteineru kā trīsdimensiju preču zīmes aizsardzības un sabiedrības interesēm saglabāt tos pieejamus, lai veicinātu konkurenci un aizsargātu patērētājus. Tomēr minētās intereses aizsargājot Direktīvas 89/104 3. pants, kurā uzskaitīti [reģistrācijas] atteikuma un [preču zīmes] spēkā neesamības iemesli, un to nevarot izmantot, lai pēc preču zīmes likumīgas reģistrēšanas definētu preču zīmes piešķirto tiesību robežas un piemērojamību. Tādēļ, ka nav tikusi apstrīdēta kompozīta balona kā preču zīmes reģistrācija, ir jāuzskata par pierādītu, ka balona formai ir no preces atšķirīga funkcija, kas nozīmējot, ka trešās personas, pārdodot vienu un to pašu preci ar vienas un tās pašas formas palīdzību, uzurpējot preču zīmes atšķirtspēju.
- 22 Preču zīmju piešķirto tiesību izsmelšanas principu nevarot pretstatīt šai interpretācijai, kas attiecoties vienīgi uz secīgu atkārtotu preces, attiecībā uz kuru ir notikusi preču zīmes izsmelšana, pārdošanu. Pat ja piekrist pretējai tēzei, pamata lietā preču zīmes tiesības tomēr neesot izsmeltas, ņemot vērā, ka iesniedzējtiesas aprakstītie apstākļi ietilpstot Direktīvas 89/104 7. panta 2. punktā paredzēta izņēmuma piemērošanas jomā. Apstākļi, ka *Viking Gas* uzpilda balonus ar savu gāzi, radot “preces–balona”

pasliktināšanas vai izmaiņšanas risku. *Kosan Gas* esot acīmredzamas intereses, lai kompozīta balonus uzpildītu tās licencētie izplatītāji, lai saglabātu un kontrolētu pārdošanās preces kvalitāti, jo jebkurš tās neesamības gadījums var ietekmēt preču zīmes reputāciju.

- 23 Komisija uzskata, ka noteicošais elements pamata lietā ir jautājums par to, vai patērētājs, kas vērsas pie *Viking Gas*, lai veiktu sava tukšā kompozīta balona uzpildi, var bez grūtībām, pamatojoties vienīgi uz etiķetes piestiprināšanu, saprast, ka gāzes, kuru viņš pērk, izcelsmes uzņēmums ir *Viking Gas* un ka nav ekonomiskās saiknes starp šo uzņēmumu un *Kosan Gas*. Tā precīzē, ka attiecībā uz situāciju pamata lietā ir piemērojams Direktīvas 89/104 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kas saskaņā ar Tiesas judikatūru aizsargā visas preču zīmes funkcijas. Tomēr nekas nenorādot, ka attiecīgā izmantošana kaitē citām funkcijām, nevis preces izcelsmes garantijas funkcijai.
- 24 Attiecībā uz jautājumu par preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanu Komisija nošķir ar *Kosan Gas* gāzi uzpildīta kompozīta balona vai attiecīgā gadījumā tukša kompozīta balona izmantošanu, no vienas puses, un šī balona, kas uzpildīts ar cita uzņēmuma gāzi, izmantošanu, no otras puses. Formas preču zīmes īpašnieks nevarot aizliegt pirmo izmantošanas veidu, ņemot vērā, ka šīs preču zīmes piešķirtās tiesības esot tikušas izsmeltas ar kompozīta balona pārdošanu, jo šī pārdošana esot ļāvusi realizēt balona ekonomisko vērtību. Attiecībā uz otro izmantošanas veidu esot jāņem vērā fakts, ka ar preču zīmi aptvertā prece, proti, gāze, jau ir tikusi patērēta un bez preču zīmes īpašnieka piekrišanas aizstāta ar citu preci, kas nav šīs preču zīmes īpašnieka prece. Tādā gadījumā neesot īstenojušies Direktīvas 89/104 7. panta 1. punkta nosacījumi, jo preču zīme neļaujot garantēt preces, kuras apzīmēšanai tā ir paredzēta, izcelsmi.

Tiesas vērtējums

- 25 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar Direktīvas 89/104 5.–7. pantu tiek realizēta pilnīga tiesību aktu, kas attiecas uz preču zīmju piešķirtajām tiesībām, saskaņošana un tādējādi tiek definētas preču zīmju īpašnieku tiesības Eiropas Savienībā (skat. it īpaši 2010. gada 3. jūnija spriedumu lietā C-127/09 *Coty Prestige Lancaster Group*, Krājums, I-4965. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Konkrēti minētās direktīvas 5. pants piešķir preču zīmes īpašniekam ekskluzīvas tiesības, kas tam ļauj aizliegt visām trešajām personām tostarp piedāvāt ar šo preču zīmi aptvertās preces, laist tās tirgū vai veidot uzkrājumus šiem nolūkiem. Šīs pašas direktīvas 7. panta 1. punktā ir paredzēts izņēmums no šīs normas tādā ziņā, ka tajā ir noteikts, ka preču zīmes īpašnieka tiesības ir izsmeltas, ja pats īpašnieks preces ir laidis Eiropas ekonomiskās zonas (EEZ) tirgū vai tas noticis ar viņa piekrišanu (skat. it īpaši 2009. gada 15. oktobra spriedumu lietā C-324/08 *Makro Zelfbedieningsgroot-handel* u.c., Krājums, I-10019. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Ekskluzīvo tiesību izsmelšana izriet vai nu no [preču zīmes] īpašnieka tieši vai netieši izteiktas piekrišanas laist [preces] EEZ tirgū, vai no laišanas EEZ tirgū, ko veic pats īpašnieks vai ar īpašnieku ekonomiski saistīts saimnieciskās darbības subjekts, it īpaši licences turētājs. Īpašnieka piekrišana vai laišana EEZ tirgū, ko veic viņš vai ar viņu ekonomiski saistīts saimnieciskās darbības subjekts, kas pielīdzināma atteikumam no ekskluzīvajām tiesībām, tādējādi ir galvenais šo tiesību izsmelšanas elements (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Coty Prestige Lancaster Group*, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 28 Pamata lietā ir skaidrs, ka kompozīta balonus, kuru uzpildīšanu un apmaiņu veica *Viking Gas*, EEZ tirgū ir laidusi *Kosan Gas*, kam pieder ekskluzīva licence trīsdimensiju preču zīmes, kas ir šo balonu forma, izmantošanai Dānijā un kas ir uz šiem baloniem izvietoto vārdisko un grafisko preču zīmju īpašniece.
- 29 *Kosan Gas*, Itālijas Republika un Komisija tomēr uzskata, ka Direktīvas 89/104 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī laišana tirgū izsmel vienīgi [preču zīmes] īpašnieka vai licences īpašnieka tiesības aizliegt tukšu vai atkārtoti ar oriģinālo gāzi uzpildītu balonu turpmāku pārdošanu, bet neatļauj trešajām personām komerciālos nolūkos uzpildīt šos pašus balonus ar savu gāzi. *Kosan Gas* apgalvo tostarp, ka preču zīmes tiesību izsmelšana nevar attiekties uz preces iepakojumu.
- 30 Šajā ziņā ir jānorāda, ka atkārtotai izmantošanai paredzētie kompozīta baloni nav tikai oriģinālās preces iepakojums, bet tiem ir patstāvīga ekonomiskā vērtība un tos pašus ir jāuzskata par precī. Patērētājam, pirmo reizi iegūstot šādu ar gāzi uzpildītu balonu no *Kosan Gas* izplatītāja, ir jāmaksā ne vien par šo gāzi, bet arī par kompozīta balonu, kura cena ir augstāka nekā tradicionālo tērauda balonu cena, it īpaši kompozīta balona specifisko tehnisko īpašību un tajā esošās gāzes dēļ.
- 31 Šādos apstākļos ir jālīdzsvaro likumīgās kompozīta balona formas preču zīmes tiesību licences īpašnieka un uz šī balona izvietoto preču zīmju īpašnieka tiesības gūt labumu no šīm preču zīmēm izrietošajām tiesībām, no vienas puses, un minēto balonu pircēju likumīgās intereses, it īpaši tiesības pilnībā izmantot savas īpašuma tiesības uz šiem baloniem, kā arī sabiedrības intereses saglabāt netraucētu konkurenci, no otras puses.

- 32 Attiecībā uz minētā licences īpašnieka un [preču zīmes] īpašnieka interesēm gūt labumu no šīm preču zīmēm izrietošajām tiesībām ir jākonstatē, ka kompozīta balonu pārdošana ļauj viņam realizēt ar minētajiem baloniem saistīto preču zīmju ekonomisko vērtību. Tiesa jau ir konstatējusi, ka pārdošana, kas ļauj realizēt preču zīmes ekonomisko vērtību, izsmel ekskluzīvās tiesības, ko piešķir Direktīva 89/104 (skat. it īpaši 2004. gada 30. novembra spriedumu lietā *C-16/03 Peak Holding*, Krājums, I-11313. lpp., 40. punkts).
- 33 Attiecībā uz kompozīta balonu pircēju interesēm ir skaidrs, ka viņi nevarētu pilnībā izmantot savas īpašumtiesības uz šiem baloniem gadījumā, ja šīs tiesības ierobežotu ar baloniem saistītās preču zīmju tiesības pat pēc minēto balonu pārdošanas, ko veicis īpašnieks vai kas veikta ar viņa piekrišanu. Kā to arī ir norādījis ģenerāladvokāte savu secinājumu 66. punktā, minētie pircēji vairs nebūtu brīvi, bet būtu saistīti ar vienu gāzes piegādātāju, lai turpmāk uzpildītu minētos balonus.
- 34 Visbeidzot, atļaujot kompozīta balona formas preču zīmes tiesību licences īpašniekam un uz šī balona izvietoto preču zīmju īpašniekam iebilst, pamatojoties uz tiesībām, kas izriet no šīm preču zīmēm, pret turpmāku balonu uzpildīšanu, tiktu nelikumīgi samazināta konkurence lejupejošā tirgū attiecībā uz gāzes balonu uzpildīšanu un pat rastos šī tirgus sadalīšanas risks gadījumā, kad minētais licences un [preču zīmes] īpašnieks tiektos uzspiest savu balonu tā specifisko tehnisko īpašību dēļ, kuru aizsardzība nav preču zīmju funkcija. Turklāt šis risks ir augsts tā fakta dēļ, ka kompozīta balonam salīdzinājumā ar gāzi ir augsta cena un pircējam, lai no jauna varētu brīvi izvēlēties savu gāzes piegādātāju, būtu jāatsakās no sākotnēji veiktā ieguldījuma, pērkot balonu, kura amortizācija esot ļāvusi domāt par pietiekami vairākkārtēju izmantošanu.
- 35 Iepriekš minētie apsvērumi ļauj secināt, ka kompozīta balona pārdošana izsmel tiesības, kas kompozīta balona formas preču zīmes tiesību licences īpašniekam un uz šī balona izvietoto preču zīmju īpašniekam izriet no šīm preču zīmēm un nodod pircējam tiesības brīvi izmantot šo balonu, tostarp tiesības pēc oriģinālās gāzes izlietošanas

to apmainīt vai uzpildīt pēc sava ieskata brīvi izraudzītajā uzņēmumā, tas ir, ne tikai pie minētā licences vai [preču zīmes] īpašnieka, bet arī pie kāda no to konkurentiem. Šis pircēja tiesības nenovēršami izriet no minēto konkurentu tiesībām Direktīvas 89/104 7. panta 2. punktā noteikto robežu ietvaros veikt tukšo balonu uzpildīšanu un apmaiņu.

- 36 Attiecībā uz šīm robežām ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī 7. panta 2. punktu preču zīmes īpašnieks var, neraugoties uz preču, ko aptver tā preču zīme, laišanu tirgū, iebilst pret to turpmāku tirdzniecību, ja ir likumīgi iemesli, kas attaisno šādu iebildumu un jo īpaši, ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru apstākļa vārda “jo īpaši” lietošana minētā 7. panta 2. punktā liecina, ka ar preču zīmi aptverto preču stāvokļa izmaiņu vai pasliktināšanās gadījums ir minēts vienīgi kā piemērs no iespējamiem likumīgiem iemesliem (skat. it īpaši 2009. gada 23. aprīļa spriedumu lietā *C-59/08 Copad*, Krājums, I-3421. lpp., 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Tā Tiesa jau ir nospriedusi, ka šāds likumīgs iemesls ir arī tad, ja preču zīmei identiska vai līdzīga apzīmējuma izmantošana, ko veic trešā persona, nopietni apdraud tās reputāciju vai arī ja šī izmantošana tiek veikta tādā veidā, lai radītu iespaidu, ka starp preču zīmes īpašnieku un šo trešo personu pastāv ekonomiska saikne, un it īpaši, ka šī trešā persona ietilpst [preču zīmes] īpašnieka izplatīšanas tīklā vai ka starp šīm abām personām pastāv īpašas attiecības (šajā ziņā skat. 2010. gada 8. jūlija spriedumu lietā *C-558/08 Portakabin*, Krājums, I-6963. lpp., 79. un 80. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Lai gan iesniedzējtiesai ir jāvērtē, vai, ņemot vērā pamata lietu raksturojošos apstākļus, ir šāds likumīgs iemesls, tomēr ir nepieciešams sniegt tai norādes attiecībā uz šo vērtējumu, it īpaši attiecībā uz konkrētiem elementiem, par kuriem tā ir uzdevusi Tiesai jautājumus.

- 39 Šajā kontekstā ir jāprecizē, ka, lai atbildētu uz jautājumu par to, vai *Viking Gas* uzpildīto kompozīta balonu pārdošana ir veikta tādā veidā, lai radītu iespaidu, ka pastāv ekonomiska saikne starp *Viking Gas* un *Kosan Gas*, kas šim uzņēmumam dotu tiesības iebilst pret šo pārdošanu, ir jāņem vērā etiķešu piestiprināšana minētajiem baloniem, kā arī apstākļi, kādos notiek to apmaiņa.
- 40 Etiķešu piestiprināšanai uz minētajiem baloniem, kā arī apstākļiem, kādos notiek to apmaiņa, nav jāliek samērā informētam, uzmanīgam un apdomīgam vidusmēra patērētājam uzskatīt, ka starp diviem uzņēmumiem pamata lietā pastāv saikne vai ka šo balonu uzpildīšanā ir izmantota *Kosan Gas* izcelsmes gāze. Lai izvērtētu, vai šāds kļūdainais iespaids ir izslēgts, ir jāņem vērā šajā nozarē izmantotā prakse un it īpaši jautājums par to, vai patērētāji ir pieraduši, ka gāzes balonus uzpilda citi izplatītāji. Turklāt šķiet saprātīgi pieņemt, ka patērētājam, kas vēršas tieši pie *Viking Gas*, vai nu lai apmainītu savu tukšo gāzes balonu pret uzpildītu balonu, vai nu lai uzpildītu savu tukšo balonu, ir vēl vieglāk saprast, ka nepastāv saikne starp šo uzņēmumu un *Kosan Gas*.
- 41 Attiecībā uz faktu, ka uz kompozīta baloniem ir izvietotas vārdiskas un grafiskas preču zīmes, ko veido *Kosan Gas* nosaukums un logo un kuras saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem ir joprojām redzamas, lai gan ir *Viking Gas* piestiprinātās etiķetes uz šiem baloniem, ir jānorāda, ka šim apstāklim ir nozīme tiktāl, ciktāl tas šķietami izslēdz, ka minētā etiķešu piestiprināšana izmaina šo balonu stāvokli, maskējot to izcelsmi.
- 42 No iepriekš minētā izriet, ka uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 89/104 5. un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neļauj atkārtoti lietojamu kompozīta gāzes balonu, kuru forma ir aizsargāta kā trīsdimensiju preču zīme, ekskluzīvas izmantošanas licences īpašniekam, kurš uz šiem baloniem ir izvietojis savu

nosaukumu un logo, kas reģistrēti kā vārdiska un grafiska preču zīme, iebilst pret to, ka šos balonus pēc tam, kad tos ir nopirkuši patērētāji un izmantojuši tajos sākotnēji iepildīto gāzi, trešās personas par samaksu apmaina pret kompozīta gāzes baloniem, kuros iepildītā gāze nepieder šim īpašniekam, ja vien šis īpašnieks nevar pamatoties uz likumīgiem iemesliem Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkta nozīmē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁴³ Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1998. gada 21. decembra Pirmā direktīva 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 5. un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neļauj atkārtoti lietojamu kompozīta gāzes balonu, kuru forma ir aizsargāta kā trīsdimensiju preču zīme, ekskluzīvas izmantošanas licences īpašniekam, kurš uz šiem baloniem ir izvietojis savu nosaukumu un logo, kas reģistrēti kā vārdiska un grafiska preču zīme, iebilst pret to, ka šos balonus pēc

tam, kad tos ir nopirkuši patērētāji un izmantojuši tajos sākotnēji iepildīto gāzi, trešās personas par samaksu apmaina pret kompozīta gāzes baloniem, kuros iepildītā gāze nepieder šim īpašniekam, ja vien šis īpašnieks nevar pamatoties uz likumīgiem iemesliem Direktīvas 89/104 7. panta 2. punkta nozīmē.

[Paraksti]